

Maria,

I sprickan här.

I sprickorna här; i golvet, i väggen; i ljudet och i formen på väggen.

Rummet – sprickan som vi nu sitter i,
och tiden – sprickan som du nu skapat.

I alla dessa sprickor; men främst i en viss liten spricka; sitter en liten liten gumma.

Hon sitter där och spelar på sitt piano.

Vi kan inte se henne, och tonerna hon spelar kan våra öron inte höra.

Den här lilla gumman, är mycket mycket mindre än en teskedsgumma.

Om vi sväljer henne, vilket vi ständigt gör i våra andetag – sipprar hon bara ut igen.

Och tonerna, de far igenom oss – obemärkt flyger de förbi.

Har du också känt?

(och nu hittar jag på)

Mornarna i ljud; då man på ren rutin sätter på sig hörlurar så att musiken ska fylla ens värld.

Som i en film borstar man tänder i sällskap med Rihanna.

Men...

ibland händer det oväntade.

Ibland stänger man av musiken.

Plopp, plopp – tar man ur sina öronproppar mot världen omkring

– vilken lättnad – så skönt!

Och man tänker; varför gör jag inte så här oftare?

Man hör snön falla och hur vinden ibland kittlar löven. Och man struntar i att det finns det som är omöjligt; lövklädda träd och snötäckta trottoarer förenade i verklighetsbilden.

Du hör tystnaden; som med alla sina små mullrande röster och sitt knackande och klickande på ljudens relingar också förklarar den. Tystnaden är det omöjligas bevis. Det underliggandes ekvation och den underliggandes funktion.

Du säger till dig själv, i det att du bryter tystnaden om tystnaden, att du ska lyssna på den allt mer ofta, bara vara...

Att tystnaden alltid bryts, att den går itu och att vi människor alltid tycks glömma den.

Glömt / Hur en tanke låter som knakar?

Glömska / Hur tystnaden låter när den knäcks?

Jag försökte förstå hur jag, till dig kan ge på bästa sätt.

Jag antog att målet var att stärka och utveckla dig.

Det är alltför lätt och lockande, också fullständigt ofrånkomligt, att börja läsa sin läsning.

Se det en ser, vilket är det som en själv vill se.

Att fastna i det som får det att kittla i en själv.

Men är det; det som ger dig nått?

Det som är kittlande för mig.

Är det; det du vill höra? Och framförallt är det; det som du behöver höra?

Vad innebär då kollegial granskning?

En kollega som granska en annan kollega.

Vanligtvis handlar det om att någon inom samma område och med samma expertis gör en kvalitativ granskning av det som man gjort.

Två frågor uppkommer.

På vilket sätt är jag och du kollegor och inom vilket område är vi båda experter?

Vår minsta gemensamma nämnare – Maria – är konsten och konstnärskapet.

Och vi är kollegor genom vår vänskap.

I detta finns min potential att upptäcka;

som vän kan jag säga mycket till dig som till och med den bästa av kritiker inte skulle kunna säga, må hända används exakt samma ord, men det är samma ord utan samma kraft

– för det vi i vänskapen har är kärlek.

Genom vår vänskap är vi kollegor i konstnärskapet och det är blott kärleken som kan få båda dessa att bestå.

Om målet är att stärka och utveckla ditt konstnärsskap; vad är det viktigaste att fokusera på, verket eller dig?

Mycket av det jag säger nu, har jag redan någongång sagt. Men aldrig i en stund som denna.

Min upplevelse av dessa stunderna då vi är samlade som vi är nu; är att inom dessa cirklar, som vi bildar med våra kroppar, händer något starkt.

En kraft.

På något sätt blir det vi säger tydligare, skarpare och kanske till och med viktigare. Det som sägs blir trots allt sagt inom en cirkel av liv, i ett intensivt här, inom ramen för ett nu.

Kanske vi lyssnar mer noggrant?

Kanske allvaret gör att det vi säger sjunker djupare in?

Det är en ritual. Det här, det vi gör nu. Feedback, per-review, kritik, opponering ...

Och vårt första offer är, samma som det alltid varit, tystnaden.

Din utställning handlar om denna tystnad. Tystnaden bakom allt, i allt, inom allt.
Tystnaden som möjliggör allt, genom att vara, grunden under och bakomliggandes allt.

Till dig har jag med mig en artikel av Carin Milles som handlar om Tystnad.

I den börjar hon med att presentera tre olika definitioner av vad språk är, från olika tider och av olika filosofer.

- 1) Språk är – en dialekt med en flotta och armé
- 2) Språk är – ett virus från yttre rymden
- 3) Språk är – kommunikation i tal och text

Sedan presenterar hon tystnaden som varken är samtal eller text men ändå är språklig kommunikation. Hon exemplifierar med olika kommunikativa tystnader och avslutar med "Tystnaden som fyller rummet mellan er är fylld av betydelse. Så är tystnaden, icke-språket, sitt eget språk, Ett språk med egna regler, egen grammatik och eget vokabulär".

Ibland tornar tystnaden upp sig, låt oss därför tala om, tystnadens torn.

Tystnadens Torn är inom Zoroastrismen viloplatsen för de döda.

Jag minns dem, som sekund korta ögonblicksbilder ifrån bussresor genom Indien, stentorn gömda bakom lummig grönska.

På tystnadens torn läggs den döde för att ätas av fåglar.

En sista gåva till himlen, i drömmarna kan vårt kött flyga.

Det finns mycket som sägs vara tyst, som egentligen inte är tyst;

Tyst asfalt – är absolut inte tyst, den låter bara lite mindre

Tyst diplomati – är diplomatiska samtal länders regeringar emellan som sker bortom offentlighetens insyn (Sverige använder sig av tyst diplomati i fallet Dawit Isaak och Eritrea).

Men låt mig fortsätta,

jag började att prata om sprickor.

Jag ser en blixtn där borta.

En mässings blixtn.

En elektrisk urladdning.

Jag tänkte på blixten som går att se i 1500-tals målningen Stormen av Giorgione.

Giorgione hann bara måla drygt fyra målningar innan han dog av pesten. Men det sägs och har konstaterats att han, trots sin lilla produktion, i grunden påverkade den italienska konsten.

Genom att han ville måla så som poesin skrevs.

Det är ur tystnad som ljud föds.

”Hur många städer, vilkas invånare ständigt begick orätt, har vi inte låtit gå under?
Nu ligger de öde! Och de övergivna brunnarna! Och de stolta palatsen”.
Vers 45, ur Koranens 22:a kapitel.

Vi alla har övergivna brunnar och stolta palats.

Om vi finner dem, ser dem, lär oss att förstå dem – omvälvas vi.

Låt oss hjälpas åt.

Så;

Jag undrar över hur mycket tolkande som funnits i din process.

Jag ser fantasi, jag ser fiktion, jag ser enorm inlevelse, lekfullhet och glädje.

Du ville veta vad som händer med rummet?

Jag sa; skit i rummet, jag undrar vad som händer med tystnaden.

Om varje paus, varje andetag, varje stopp och varje sekund i ensamhet; om vartenda mellanrum mellan varje ord; egentligen är fullt av musik.

Vad har du då gjort med oss?

Ska vi tacka eller sky dig.

Om den här lilla teskedsgumman jag fantiserar om alltid är här, om hon alltid spelar piano även när vi tror oss inte höra.

Vad händer om tystnaden försvinner... om den för evigt inte längre finns?

Som avslut tänkte jag försöka stanna vid tre hållpunkter

1) Ansvaret för konstnärskapet

När jag hade min utställning hade jag ett ateljésamtal med Tom Sandqvist. Jag förklarade att jag egentligen önskat ha koppar stänger istället för rundstavar av trä.

Då sa han något som jag först störde mig på, men som sedan blev betydelsefullt för mig.

Han frågade, varför jag då inte hade koppar stavar, om det var koppar stavar jag hade velat ha.

Jag sa att jag inte hade råd.

Jag minns inte vad han sa, jag är helt säker på att han inte sa just det som jag spelar upp för mig själv att han sa; dvs. något i stil med att det kan du lösa, du kan låna av dina vänner, av din familj eller jobba extra. Att man måste ta sitt konstnärskap på största allvar; och göra det som sina konstverk kräver. Jag fattar hur dumt det låter, och vill poängtera, att det inte alls var detta som han sa.

I vilket fall gav det mig, på något sätt, efter många vändor av tankar, ett allvarets glöd.

Och jag tänker att det finns något i det som är värt att tänka på, och det vill jag dela med mig till

dig. När vår ekonomi, vår tid eller andra omständigheter vill begränsa våra konstnärliga visioner, kan vi behöva kämpa; genom att på olika sätt anstränga oss. Det handlar inte bara om tid, pengar och ork, utan framförallt om att kampen eller ansträngningen kan göras och riktas på andra sätt. Den kan delas. Det kan handla om att be någon om hjälp. Fråga en vän. Lita på kärleken.

2) Estetiken och uttrycket

Jag kallade din konst för minimalistisk, du kallade den för avskalad.

Jag frågade om hur du förhöll dig till färger och det färgglada.

Jag frågade om relationen mellan ljudkonst och metall.

Vår gemensamma vän Johanna Arve hjälpte mig att formulera en frågeställning, en undran, en tanke.

Hur förhåller sig ljudkonst till den avskalade estetiken?

Finns det en tradition, ett sätt, en norm, en dogm. Jag vet inte, jag är inte insatt. Jag kan bara konstatera att jag inte har sett så mycket färgglad ljudkonst. Och jag undrar hur det kommer sig?

3) Pedagogiken

Du har varit verksam som pedagog i den här utställningen.

Ständigt har du fått förklara konstverket, processen, den här verksberättelsen eller anekdoten – om vad som skett och sker. Den berättelsen bärs här i rummet av dig, den är beroende av din närvaro och ditt handlande.

När ljudet och objekten, samverkade med denna berättelse, drabbade konsten mig. Det var först då jag drogs in.

Jag såg mig blind på pianot, graferna på datorn, F:en på tavlan eller mässing vågens fina lödningar. Jag tänkte att det var synd att berättelsen blev så beroende av dig. Jag förstår att du inte vill ha någon förklarande informations broschyr, och håller med dig i det. Men jag kan ändå inte undra om anekdoten/berättelsen/myten/sagan/sanningen skulle kunna ta plats här i utställningen på något annat sätt än genom din kroppsliga närvaro och sociabilitet?

Eller så är just den omständigheten en del av storheten i konceptet, att tystnad faktiskt kan tala.

Av: Xenia Klein